

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT
2022
SVEALANDSTRAFIKEN AB

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

SVEALANDSTRAFIKEN AB, 556555-3350

Fastställs av bolagets styrelse 2023-02-21

BESKRIVNING AV BOLAGETS VERKSAMHET

Enligt bolagsordningen ska Svealandstrafiken AB bedriva trafikrörelse avseende kollektivtrafik samt idka därmed förenlig verksamhet i Västmanlands län och Örebro län.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sina ägare Region Västmanland och Region Örebro län.

Bolaget är en del av regionernas verksamhet.

UTVÄRDERING AV STYRELSEARBETET

Under 2022 har bolaget haft totalt 5 styrelsemöten samt ordinarie årsstämma.

Stående punkter på styrelsemöte:

- Val av justeringsman och godkännande av dagordning
- Information från VD
- Aktuella marknadsfrågor
- Väsentliga förändringar i förutsättningarna för verksamheten
- Uppföljning av verksamheten
- Ekonomisk uppföljning

Under året har följande beslut tagits:

- Bokslut och årsredovisning 2021
- Rambudgetförslag 2023
- Modell för utvärdering av styrelsens och VD's arbete
- Bolagsstyrningsrapport 2021
- Firmateckning
- Revidering av finanspolicy
- Tertialbokslut med årsprognoser
- Affärsplan 2023-2025
- Budget och investeringsbudget 2023
- Låneramar 2023-2025
- Arbetsordning för styrelse och instruktion VD

Gemensamma ägarträffar har hållits 4 gånger under 2022. Under året har också 4 presidieträffar hållits med kollektivtrafikmyndigheten i Region Örebro län och 4 presidieträffar med kollektivtrafikmyndigheten i Region Västmanland.

ÄGARDIREKTIV

Enligt ägardirektivet ska Svealandstrafiken eftersträva en soliditet om 15 %. Med anledning av bolagets tillväxt genom inträdet i Region Örebro län med anskaffning av fordon och fastigheter samt konverteringen av bussparken från biogasdrift till eldrift så understiger soliditeten 15 %. Vid 2022-års utgång var soliditeten 11,9 %. Svealandstrafiken behöver fortsatt klara resultatmålet och generera en god avkastning som återinvesteras i verksamheten för att säkra en god soliditet där den långsiktiga målsättningen är 15 %.

Svealandstrafiken har år 2022, trots omvärldens påverkan och tack vare intensiva aktiviteter, haft ett rörelseresultat i paritet med 2021, dessutom klarat ett positivt resultat på 7,1 mkr före bokslutsdispositioner och skatt. Avkastningsnivå på 10,8 mkr nåddes dock inte fullt ut på grund av framför allt höga finansiella kostnader. Dock så ger resultatet ett bidrag till Svealandstrafikens långsiktiga mål att generera en hållbar avkastning över tid och genom det säkerställa en soliditet på minst 15 %.

Verksamheten har under 2022 utöver ovan bedrivits inom de ramar ägardirektivet anger.

Inga förändringar har skett under året i gällande ägardirektiv.

INTERN KONTROLL – UPPFYLLANDE AV BOLAGETS ÄNDAMÅL

BOLAGETS ÄNDAMÅL

Bolagets ändamål att bedriva en attraktiv kollektivtrafik med buss samt, i enlighet med vad ägarna beslutar, bidra till att utbud och former för kollektivtrafiken utvecklas och förbättras. Se vidare förvaltningsberättelsen i årsredovisningen.

FINANSIELL RAPPORTERING

Styrelsen får ekonomisk rapport efter tertialbokslut 1 och 2 och efter årsbokslut 31 december. Vidare se tertialbokslut och årsredovisning.

BOLAGETS RISKER

FINANSIELLA RISKER

- Prismodellen för det största uppdraget linjelagd kollektivtrafik baseras på ett fast pris per omloppskilometer och omloppstimme utifrån en uppskattad trafikproduktion. Priset för nästkommande år förhandlas i början av året vilket gör att Svealandstrafiken för kommande år tar en risk respektive en möjlighet beroende på utfallet av kostnadsutvecklingen för resterande av innevarande år samt under kommande år. Under rådande osäkra omständigheter i vår omvärld så har intäktsrisken minimerats för 2023 med det pris och de överenskommelser bolaget har gjort med respektive kollektivtrafikförvaltning.
- Omvärldsutvecklingen med kriget i Ukraina samt efterdyningarna av pandemin Covid-19 som lett till kraftig inflationsutveckling, ränteökningar, kraftiga prisökningar inom framför allt bränsle och energi men även inom andra områden såsom reservdelar, oljor och vätskor m.m.

har påverkat Svealandstrafikens driftkostnader negativt och kommer fortsatt påverka ekonomiskt under 2023 och framåt. Några poster beskrivs grundligare nedan.

- Räntekostnaden med anledning av hög skuldsättningsgrad. Svealandstrafiken är och kommer under de närmsta åren att fortsatt vara investeringstunga. Med nuvarande skuldportfölj inklusive reinvesteringar innebär en räntehöjning med 1 % under 2023 en förändring/ränterisk på ca 7 mkr. Nuvarande skuldportfölj består till cirka 25 % av bundna lån där strävan är att uppnå finanspolicys målsättning om 40 %.
- Utveckling drivmedelspris. Stora delar av Svealandstrafikens egna bussar drivs i dagsläget på biogas även om en konvertering till el påbörjats (10 elbussar 2022, 7 i början av 2023 och 43 i slutet av 2023). Grundpriset på biogas är baserat på en indexkorg bestående av bland annat diesel, el, vete och arbetskraft. Under 2022 skedde en kraftig ökning av flera av dessa parametrar vilket innebar i snitt ca 40 % ökning av priset inför 2023. Förutom detta förhandlades from juni 2022 biogaspriset för Västmanland om vilket innebar en kostnadsökning på nästan 20 mkr för andra halvåret. Orsaken är att biogasleverantören Vafab inte kan försörja Svealandstrafiken med egentillverkad biogas utan behöver köpa utifrån den europeiska spotmarknaden. HVO är bränslet som Svealandstrafikens underentreprenörer kör på hade också en kraftig prisutveckling under 2022.
- Brist på material och leveransförseningar. Förutom de ekonomiska utmaningar som omvärldsutvecklingen inneburit har bristen på halvledare och andra reservdelar/material medfört längre leveranstider bland annat på 2022 års leverans av elbussar. En risk för kommande år är att eventuell brist på material i förlängningen skapar problem att reparera och få ut fordon i trafik. En större elbussleverans är beställd till slutet av 2023. Vid leveransförseningar kan det medföra kostnadsökningar för den fordonsflotta som ska ersättas.
- Minskat trafikuppdrag. Priset för trafikuppdrag är omförhandlad för 2023 utifrån de nya prisnivåerna. Risker som bolaget tar är om prisnivåerna skulle utvecklas i annan riktning än de nivåer som är ansatta. Med en fortsatt hög kostnadsnivå under 2023 och framåt finns en risk att Svealandstrafiken får ett minskat trafikuppdrag. Vid ett minskat trafikuppdrag så riskerar Svealandstrafiken att stå med outnyttjade resurser i form av fordon och medarbetare.
- Kompetensförsörjning. Svealandstrafikens verksamhet är personalintensiv och mer än hälften av bolagets kostnader är personalrelaterade. Under 2022 har det nationellt inom branschen mer tydligt än tidigare flaggats för en akut brist på bussförare. Svealandstrafiken ser motsvarande kompetensförsörjningsproblematik men framför allt på några års sikt. För att motverka risken att stå utan personal på sikt jobbar Svealandstrafiken med att utveckla körskolan i egen regi samt samverkan med andra parter. Sjukskrivningsnivåerna har under 2022 fortsatt varit höga som en följd av Covid-pandemin. Ett fortsatt aktivt arbete med att sänka sjukfrånvaron är nödvändigt för att skapa ekonomiskt utrymme samt för att säkra bussförarresurs för trafikproduktionen.

KOMMUNIKATION MED REVISORER

Kommunikation med revisorer sker vid avstämningsmöten under våren och hösten samt vid helårsbokslut. Revisorerna kommer till bolaget och utför förvaltningsrevision under hösten och bokslutgranskning vid helårsbokslutet. I samband med årsbokslutet sker även granskning från lekmanrevisionen. Löpande kommunikation har skett för att få vägledning olika frågeställningar.

ÄRENDEN SOM LÄMNATS TILL REGIONFULLMÄKTIGE FÖR STÄLLNINGSTAGANDE

Svealandstrafiken har under året inte lämnat några ärenden till Regionfullmäktige för beslut.

Ekonomisk rapport till ägarna Region Örebro län och Region Västmanland sker vid tertial- och helårsbokslut. Dessa rapporter ingår i respektive regions sammanställda redovisning som redovisas i regionstyrelse och regionfullmäktige.

STÄLLNINGSTAGANDE

Den interna kontrollen vad avser uppfyllande av bolagets ändamål, ägarens beslutade mål och hur bolagets finansiella rapportering är organiserad bedöms av bolaget fungera på ett tillfredsställande sätt under räkenskapsåret. Bolagets verksamhet har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Nils-Eric Gustavsson

Styrelsens ordförande